

DÉLI ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1908.

I. évf. PÉNTEK 16. szám.

November 27.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Főmunkatárs:
FÉNYES LÁSZLÓ

Felelős szerkesztő:
Dr. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Írások millim. számítással díjszabás szerint.

143 ember pusztulása a vasuton. Éhségsztrájk az új János-kórházban.

Jubiláljunk és illumináljunk.

—nov. 27.

1848. december 2-án Habsburgi Ferenc József népeihez intézett proklamációval foglalta el Ausztria és az örökös tartományok trónját. A birodalom, amelyben egykor sohasem nyugodott le a nap, már akkor is beharcoltolt volt szétszaggatva, feldulva.

Mit látott maga körül a fiatal uralkodó? vért, mindenütt vért és népeinek örökös gyűlölködését, szüntelen torzalkodását.

A magyar nép függetlenségi harcát, muszka segítséggel sikerült levernie és azután még 19 esztendőn át letarolt néma mezőkön járkált.

Az a chumi köd, amely áthatlan sűrű rétegben lepi be a császári udvaroncok és diplomaták hig agyvelejét, elvezette a Habsburg dicsőségét — Königröcig és a magyarokat a 67-hez.

De a ködbeborult osztrák agyvelőnek nem használt se Solferinó, se Königröc. Ezek a koponyák mindent felejtettek és sohasem okulnak.

Elvesztették Lombardiát, Piemontot és egész Felső-Olaszországot; elszedték fölük a sziléziai tartományokat, — mindhiába, ők csak a gyarmatuk, Magyarország megtartásához és leigázásához görcsösen ragaszkodtak.

Ezt a „tartományt” kell leigázni, gazdaságilag elnyomni, kiszípolozni és ellentállás esetén: megszállani.

Minden felszabadulási törekvésünkre egy a feleletünk: „Eimarschiren!”

Minden nemzeti követelésünkre a chlopi visszhang: „soha, soha!” Nézzen körül a császár: nézzen körül a dinasztia Ausztria és az örökös tartományok jelenlegi helyzetén.

Bensőleg az összes nemzetiségek véres marakodása, künn az ugrásra kész ellenségek fojtogató gyűrűje.

A monarchia teljesen izolálva

áll Anglia, Franciaország és Oroszország nyíltan kezét fogtak ellenünk; a perfid szövetséges Itália minden percben déli határainkon betörni kész; az egész Balkán véres kegyetlenséggel a torkunkra éhes; mindenütt csupa ellenség, sehoh egyetlen barátunk.

Egyetlen szövetségesünk: Németország, a ravasz Albión által lekötve, legfeljebb jóakaró semlegességgel nézheti kétségbeesítő védekezésünket a hat felől támadó ellenség ellen.

Ilyen ma Ausztria és a Habsburgok helyzete a valóságban.

A népek szeretete: a trón legbiztosabb zárnoka.

A józan ész és a helyes élet-ösztön azt javallná a dynasztia-nak, hogy megnyerje magának az alapjelmében királyhi magyar nemzetet, trónjának biztos védbástyájaként. Ez volna az a biztos szirt, amelyen minden kültámadás visszaverhető volna és kudarcot vallana.

Mit tapasztalunk mindezek helyébe? Bizalmatlanságot, elnézést, rosszakaratot, gögőt és szeretetlenséget.

Nemzeti törekvéseinket és nyelvünkhöz való ragaszkodásunkat kárhozzatják; önállósági és gazdasági függetlenségünket perhorreskálják; bel ellenségeinket ránk uszítják és nemzeti államunk kiépítését meggátolják.

A magyar szent korona várományosa nem szeret bennünket. Nem szeret, mert nem ismer bennünket. Valamennyiünket koalíciósaknak tart. Nincs igaza és bizonyára azt kívánja, hogy mi járjunk az ő kedvében, holott ezidő szerint, az „Isten kegyelméből való felkent királyság” fogalmának megszüntével, éppen fordítva kellene cselekednie. A magyar nép szívét nagyon könnyen megnyerhetné, csak egy pár jó szavába kerülné.

De hát a Habsburg dinasztia leszármazottjainak szeméit mindenkor valami gyógyíthatlan szürke hályog fedte.

És ilyen viszonyok között készülnék az összes balkán népek elleni háborúra, amelynek harcterein a magyar fiúk vérének akarják feláldozni

De már ebből semmi se lesz. Hanem azért 1908. december 2-án csak publikáljunk és illumináljunk mi magyarok is.

A politikai korzón.

* A koalíciós sajtó és Aehrenthal. Mi a irányba ütött tegnap este a koalíciós egész és félhivatalosokba? Egyszerre, mintegy közös vezényszóra támadják kedvenc külügyminiszterük balkáni politikáját. Valami nagy baj lehet a kréta körül, hogy a koalíciók most kezdenek arra eszmélni, amit mi már kezdetül fogva hangoztattunk, hogy a koalíciós kormány dédelgetett diplomatája zsákutcába juttatta a monarchia politikai szekerének a rudját és azt a rendes kerékvágásba visszavezetni nem képes. Más kormányos fog odakelteni.

* Apponyi és a Göröcsöni-ügy. Valahányszor a liberálisok valami kiróhanást intéznek, a klerikálisok megérsített hadállása ellen, mindannyiszor véres feljeli kell a harctérről visszavonulniok. Nem okultak a Barkóczy-ügyben szenvedett vereségükön és más egyéb kérdésekben kapott ültegeken, most ismét a Göröcsöni-ügyben jól helybenhagyta őket Apponyi és a néppárt. Megjegyzendő, hogy ez esetben meg is érdemelték a verést. Mi köze a zsidóságnak vagy a liberalizmusnak ahhoz, hogy szabad óráiban hol és miket ír Fridreich István alias Göröcsöni Dénes székesfővárosi reáliskolai tanár ur. Irodalmi magán-dolgozataiban a tanár ur a zsidóságról szabadon leszedheti még a keresztívizet is és nem volt se nem okos, se nem tapintatos dolog, ezt a magánügyet nyilvánosan firtatni és ennyire felújítani. Egészen más dolog volna az, ha a tanár urról megbizonyosodott volna, hogy székesfőváros közpénzén fenntartott reáliskolájában a zsidó felekezeti tanulókat vallási érdeleltükben ildóznék vagy megsértendék; mert ebben az esetben módjában állana a bántalmazott gyermek természetes és törvényes védelmezőjének, az apának a köteleméről megőlekedező tanárt, esetleg tettegesen is megfenyíteni, amit elvégre az illető apa vérmérséklete szerint kell elbírálni. De ahhoz Apponyi gróf nézete szerint senkinek sem lehet joga, hogy „a tanárnak magánéleti tevékenységét megzavarja”...

A Máv. pusztítása. 64 katasztrófa, 15 halott, 128 sebesült.

A „Népszava” szenzációs cikkben ad ma számot az ezidei vasúti katasztrófákról. Olyan statisztika ez, amelyhez fölösleges minden kommentár. Közöljük tehát minden fölösleges hozzáadás nélkül:

Január.

Január 1. A fümei vonalon Simonbánya és Pincehely között összeütközés volt. Egy halott, nyolc sebesült.

Január 2. A debreceni vonalon Ebesei kiskilás. Több kocsi összetört.

Január 7. Zsolnán fölrobbant egy tolató mozdony. Két sebesült. Egy kocsi és a mozdony elpusztult.

Január 14. Trsztena mellett kiskilás. Egy sebesült. A postakocsi összetört.

Január 16. Újpest és Rákos között tizenhét teherkocsi kiskilott és összetört. A kár kétszáz ezer korona.

Január 18. Szabadkán fölrobbant egy, petroleumos vagon.

Január 22. Nógrádverőcén elszabadult egy teherkocsi és a lejtős pályán neki-szaladt a zsolnai gyorsnak. Egy mozdony és egy kocsi elpusztult.

Január 26. A petrozsényi vonalon Merisornál tizenhét teherkocsi kiskilott. Négy kocsi elpusztult.

Február.

Február 7. A gyors Fenyőházán beleszaladt a 144-es tehervonatba. Egy halott, számos sebesült. Két kocsi és egy mozdony összetört.

Február 15. Kissebes mellett kiskilott az 501-es gyors. Négy kocsi összetört.

Március.

Március 3. Isaszeg mellett elszakadt a 441-es gyors. Három kocsi kiskilott és számos sebesült.

Március 14. Makón kiskilott négy teherkocsi.

Március 25. A zsolnai gyors szerkesztésénél Alag mellett kiskilott.

Április.

Április 11. Szentandrásnál 3 teherkocsi kiskilott.

Április 19. A rákosi pályaudvaron az 1054-es tehervonatba befutott az 542-es gyors. Számos sebesülés. Tíz kocsi összetört.

Április 21. Fegyverhaza mellett tengelytörése volt a 708-as gyorsnak.

Május.

Május 7. Hatvannál kisklott a gyors és egy teher. Egy étkezőkocsi és számos más vagon összetört. A kár kétszáz ezer korona.
Május 20. Resicabányán egy teherkocsi fölfordult, összetört.

Junius.

Junius 2. A 205-ös személyvonat Szemernél kisklott. Egy sebesült. Négy kocsi összetört. Szabadbattyánál hat teherkocsi összetört.
Junius 3. Cegléd közelében egy tehermozdony összeütközött egy motorral. Egy sebesült. A két gép összetört.
Junius 7. A fiúmei 1003-as gyors Körös mellett nekiment az 1049-es gyors-tehernek, amely kisklott. A kár óriási.
Junius 14. A 729-es személyvonat Szőregnél kisklott. Két sebesült. A mozdony és nyolc kocsi összetört.
Junius 25. Delnicsénél tíz teherkocsi összetört.

Julius.

Julius 7. Dévényujfalunál személy- és tehervonat összeütköztek. Huszonegy súlyos sebesült. Három kocsi összetört.
Julius 8. Haiduszoboszlón az 1707-es személyvonat összeütközött az 1758-as teherrel. Négy halott, harminc sebesült. A kár kétszáz ezer korona.
Julius 9. Nagymaros mellett 20 kocsi elégett.
Julius 28. Havasalián személy és teher összeütköztek. Nagyon sok sebesült, sok kocsi összetört.

Augusztus.

Augusztus 3. Szegeden hat teherkocsi összetört.
Augusztus 4. A brezovai kitérőnél két tehervonat összeütközött. Tizenöt kocsi elpusztult.
Augusztus 5. Karánsebesnél kisklott a 61-es vonat. Három halott, számos sebesült, huszonegy kocsi tönkrement.
Augusztus 11. Szakállházán kisklott a 762-es személy. Egy sebesült.
Augusztus 12. Kőbányán két tehervonat összeütközött. Egy sebesült, három kocsi összetört.
Augusztus 13. Nagydánál leszakadt egy híd a személyvonat alatt. Nyolc kocsi összetört.
Augusztus 15. Pusztapátinál két vonat összeütközött. A kár igen nagy.
Augusztus 20. Verőce mellett egy gyors-teher kisklott. Két sebesült, egy mozdony, tizenhat kocsi összetört. A kár háromszáz ezer korona.
Augusztus 25. A debreceni állomáson két tehervonat összeütközött. Két kocsi összetört.
Augusztus 27. Vágújhelyen három teherkocsi kisklott s az egyik elégett.
Augusztus 28. Szőregen egy gyors-teher- és tehervonat összeütköztek. Két mozdony és sok kocsi összetört.
Augusztus 31. Zábok mellett a mélységbe zuhant egy vonat. Két halott, huszonegy sebesült. Összetört a gép és kilenc kocsi.

Szeptember.

Szeptember 1. Törösnél egy személyvonat kettészakadt, aztán összeütközött. Számos sebesült. — Nográdverőcén két teherkocsi összetört.
Szeptember 3. Szabadka mellett az expressz belészaladt a teherbe. Számos sebesült.
Szeptember 8. Prázmárnál a 8762-es teher beleütközött egy személyvonatba. Többen megsebesültek.
Szeptember 15. A központi pályaudvaron az 1501-es gyors befutott az üres 312-es személyvonat kocsiszerelvényeibe. Nyolc sebesült volt. Számos kocsi összetört.
Szeptember 20. Vedresházánál a személyvonat kisklott. Egy súlyos sérülés.
Szeptember 25. Pálotauifalun a 218-as gyors-teher összeütközött a 227-es tehervonattal. Két sérülés. Két mozdony, több kocsi összetört. — Pécelen két tehervonat összeütközött.

Október.

Október 7. Szatmáron a személyvonat nekiment egy tehernek. Két utas

megsérült. A mozdony és három kocsi összetört.

November.

November 4. Budaörsön a 66. számú tehervonat összeütközött a 43. számú tehervonattal. Egy mozdony, négy teherkocsi és három üres személyszállító kocsi megrongálódott.
November 10. Sárosdon az 1068-as tehervonat belészaladt az 1051-esbe. Tíz kocsi összetört.
November 11. A nyugoti pályaudvaron a Párkányána felől jövő 217-es személyvonat nekiment a vasbaknak. Tizenegy utas megsebesült. A mozdony pozdorjává tört. — Fiumében az 1084-es tehervonat kettészakadt, kisklott. Egy halott, egy súlyos sebesült.
November 14. Kovásznán egy lokomotív nekiment a személyvonatnak. Több sebesült, néhány súlyos. — Debrecenben a tehervonat összeütközött egy személyvonattal. Tizenhat kocsi tönkrement.
November 16. Miskolcon a hatvani gyors összeütközött egy tartalékvonattal. Számos sérülés. Két mozdony és hét kocsi elpusztult.
November 17. Kőbánya közelében a győri személyvonat belészaladt a 3746. tehervonatba. Három utas súlyosan megsérült. A mozdony és négy vagon összetört.
November 18. Sopronban egy tehervonat beleütközött egy személyvonatba. Egy halott, három életveszélyes, több könnyebb sebesült. A kocsi tönkrementek. — Mezőtelegden két tehervonat ütközött össze. A kár jelentékeny. — Szolnokon a 603-as gyors belészaladt a 4307-es motorba. Két súlyos sebesült. A motor mozdonya elpusztult.

November 20. Ócsanádán a 5111-es vegyesvonat kisklott. Egy halott, több súlyos sérülés. Sok kocsi megrongálódott.
November 23. Kiszálláson a 943-as tehervonat nekiment a 954-esnek. Hat kocsi megrongálódott. — A ferencvárosi állomáson egy személyvonat hat kocsi kisklott.
November 24. Budapesten a 2241-es tehervonat nekiment egy rakodás alatt álló kocsisornak. Egy ember szívet halt, egy életveszélyes sérülés. Számos kocsi teljesen összezúzódott.

Summázás.

Tizenegy hónap alatt 64 katasztrófia, 15 halott, 128 sebesült, 19 elpusztult mozdony, 227 összetörtött vasútkocsi...
Kossuth Ferenc és Szerényi József munkássága így néz ki számokban. Isten éltesse sokáig az ikerkegyelmeseket!

A képviselőház ülése.

Nyolc órai munkaidő.

—nov. 27.

A magyar parlament akceptálta a szociálista igazságot, a 8 órai munkaidőt és ma már délelőtt tíztől délután kettőig, négytől este nyolcig „dolgozik”. Délután félháromkor sorsollák ki Ertl János János ügyében az összeférhetlenségi zsűrit, este fél-nyolckor pedig elkövetkezik a szenzáció ideje: a császármozsa föltalálása.

Justh Gyula elnök be fogja mutatni a meghívót a jubileumi istenfiszteletre. Az elnöki előterjesztés után Wekerle Sándor miniszterelnök fog beszélni; indítványozni fogja, hogy a Ház jegyzőkönyvében fejezze ki üdvözlését az uralkodó hatvan éves jubileuma alkalmával és feliratilag üdvözlje. A felirat tulajdonképpen a jegyző-

könyvnek az a része, amely Wekerle indítványáról szól s szövegét foglalja magában Wekerle indítványát, amelyet tegnap a miniszterelnök Burgyán Aladár révén több függetlenségi képviselővel közölte, a Ház ülése után pedig személyesen a balpártnak is bemutatott.

Az indítvány szomorú időnek mondja a trónralépés idejét; meleg szavakkal emlékszik meg ezután a kiegyezés kapcsán a királyról, ennek alkotmánytisztelőtéről, végül arra kéri az egek urát, hogy a király mentől tovább uralkodhassék.

A mai ülést 10 óra 10 perckor nyitotta meg Justh Gyula. A jegyzőkönyvet Vertán Endre vezeti. Képviselők alig huszan vannak a teremben, a kormányt egyedül képviseli Wekerle miniszterelnök.

A folyósókön Günther képviseli a kormányt és a gyér számban megjelent képviselőkkel vitázik.

Az érdeklődés az esti események iránt — általános.

Páris szenzációja.

Steinheilmé bevallotta a hőhérlásokat. — Szerelmi kaland a volt köztársasági elnökkel.

— Távirati tudósítás. —

Páris, nov. 27.

A Steinheil francia festőművész és anyósa özvegy Jappyné ismeretlen gyilkosai ellen hónapok óta folyt nyomozás meglepő fordulattal járt. Letartóztatták Steinheilmé szakácsnőjét, ennek fiát, Wolf Sándort, de letartóztatták magát Steinheilmét, a festőművész özvegyét is, valamint ennek leányát. Hogy ki a gyilkos, még nincs egészen bizonyosan megállapítva. Steinheilmé azt állítja, hogy Wolf Sándor a gyilkos, de e vádjával szemben áll Wolf makacs tagadása.

Hamard, a párisi rendőrség főnöke, a gyilkosság fölfedezése után azonnal gyanúba fogta Steinheilmét, akit azóta szakadatlanul megfigyeltetett, mert attól félt, hogy az asszony kiülire akar szökni. Hamard kezdetül fogva meg volt róla győződve, hogy Steinheilmének része volt férje meggyilkolásában. Az asszony már régóta nagyon rossz viszonyban állt a férjével és hitvesi hűsége sem volt példás.

Steinheilmé már egy ízben egy igen nagy, szinte történelmi botránynak volt a középpontjában, amelyet annak idejében csak igen nehezen tudtak elnyomni. Steinheilmé ugyanis épen akkor volt Faure Félix köztársasági elnöknel, amikor az elnököt szélütés érte. Akkor azt mondták, hogy Steinheilmé volt Faure halálának közvetlen oka, mert rendkívül heves jelenet volt köztük, amely az elnököt annyira felizgatta, hogy szélütés érte.

Steinheilmét e jelenet után a lakására vitték ugyanolyan ruhában, amelyben Monna Vanna a diadalmas firenzei hadvezér előtt jelent meg. Steinheilmé volt az, aki, amikor Faure eszméletlenül látta, az elnök titkárát sekkiségül hívta. A titkár berrahant a szobába és így szólt:

— Elnök ur, ön nagy vigyázatlanságot követett el!
Az asszony, amikor nagy sietséggel eltávolították, az Elyscé palota lépcsőjén egy pappal találkozott, akit

gyorsan hívtak, hogy a haldokló szentségével ellássa az elnököt. Azonban a pap már későn jött, mert amire a terembe belépett, Faure elnök már meghalt.

Ettől az időtől fogva rendkívül rossz volt a viszony Steinheil és felesége között, folytonosan veszekedtek és viszálykodásuk az egész városban ismeretes volt. Minthogy a rendőrségnek tudomása volt mindezekről a dolgokról, annélfogva az asszonyt férjének meggyilkolása óta folytonosan felügyelet alatt tartotta.

TÁVIRATOK.

Külföldi tanácskozás.

London, november 27.

Menssdorfi gróf osztrák-magyar nagykövet hoseszasan tárgyalt ma a külügyminiszterrel.

Olasz diáktüntetések.

Róma, nov. 27. Az összes lapok elítélik a nagykövetségek előtti diáktüntetések, amelyekben a vendégjog megsértését látják. Több kisebb városban is voltak jelentéktelen diákheccsek.

Ember kívánt a tenger.

Koruna, nov. 27. A múlt éjjel egy halászbárka felborult a tengeren, közvetlen a kikötő előtt. A szerencsétlenséget egy szikla okozta. Tizenegy ember odaveszett.

NAPIHIREK.

A magyar monitorok visszafordultak Belgrád alól.

— Egy monitor léket kapott. —

A szerb hadi láрма úgy látszik mégse komoly... Az osztrák-magyar haderő legalább nem veszi nagyon komolyan György urfi vitézi szónoklatait és ennek bizonyosságul a dunai hadihajók az Aldunáról egyelőre visszatértek az óbudai felelőbe.

A rendkívül kis vizállás és a fégzaifás következtében a Maros monitor Bóleskénél akkora léket kapott az elején, hogy a hajó belsejét ezen a részen pár perc alatt egy méter magas víz borította.

Sok fáradtsággal sikerült a léket eltönni és a megsérült hajó szerencsésen eljutott Ó-Budára, ahol azonnal javítás alá vették. A hadihajók felszerelve maradnak.

Ujabbán a raj parancsnokává Mautta Henrik löveg korvett-kapitányt nevezték ki, a budapesti tengerészeti különítmény parancsnokságát pedig Zemplén Konstantin sorhajóhadnagy vette át.

— Gomblyukak öröme. A „Budapesti Közlöny” jelenti, hogy ő Felsőge legkegyelmesebben megengedte, hogy dr. Lászlófalva Vélcs Lajos cs. és kir. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a bajor királyi Szent Mihály érdemrend 1. osztályát, dr. Dumba Szilárd cs. és kir. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a württembergi királyi Frigyes-rend nagykeresztjét és a badeni nagyhercegi záhringi orosz-lán-rend nagykeresztjét, gróf Csekonic Iván cs. és kir. követségi titkár az orosz császári Szent Anna-rend III. osztályát és gróf Peja-

Csevizich Elemér cs. és kir. követési attasché a belga királyi Lipót-rend lovagkeresztjét elfogadják és viselik.

Kinevezések a tengerészetnél. A király — mint a „Budapesti Közlöny” jelenti — Haus Antal ellentengernagyot hajórajparancsnokká, báró John Frigyes ellentengernagyot, a tengerészeti ellenőrző hivatal főnökévé nevezte ki.

Orvosi kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter dr. Gáspár Ferencet, az állami munkásbiztosító hivatalhoz, ideiglenes minőségben, orvosá nevezte ki.

Az „Alkotmány” — Apponyi ellen. A Göröcsöni-botrányral kapcsolatban az „Alkotmány” nekirucan a kalsksburgi elvbarátjának, Apponyi Albert grófnak, a pikáns kis írásmű így hangzik:

Általánosságban már Apponyit is rácsuzzatták azokra a vízekre, melyeken a zsidóság Friedrich István tanár elfogatására elindult. A kalózhajóra már a kultuszminiszter lobogóját tűzték ki, azért a kultuszminiszterét, aki még nem is olvasta a Göröcsöni Dénes író cikkeit s aki nyilatkozatában maga is vallja, hogy súlyt helyez arra, hogy a tanárnak magánéleti tevékenysége vagy meggyőződése zavartalan maradjon, sőt aki az 1883:XXX. törvényeknek tagító magyarázatát veszélyesnek tartaná a közszabadságra. Ez az eljárás már zsidó élelmességre vall s hűen jellemzi azt az ügyességet, melylyel a zsidóság a saját érdekéhez vezető utat mindig megtalálja. Az ügyességet hagyjuk, nézzük magát az utat, melyre Apponyit is rávitték. Ha általánosságban is igaz volna a tétel, hogy a tanár írói működése bizonyítványul szolgálhat tanári működéséről s hogy a mindenféle vallású tanulókat oktató tanár nem irhatna olyan kérdésekről melyeknél a „felekezeti szempontból” való megvilágítás szükséges és tanulságos, akkor előbb el kellene tüntetni a társadalom képén a valláskülönbséget, ki kellene irtani az emberekből a leghatalmasabb szempontot, amely a történelem alakulásában mindig a legerősebb tényező volt s amely mindig társadalmi kérdésben érvényesül: a világnézetet. Vagy ha ezt a tengert a kultuszminiszterium nem tudja kimeríteni, ha a társadalom képét nem tudja szétmázolni, akkor lássék ki a tanár kezéből a tollat, ha az társadalmi kérdésekkel foglalkozik.

Éhségsztrájk az új Szent János kórházban. Az új Szent János kórházban éhségsztrájkot rendeztek tegnap a betegek a hiányos élelmiszer miatt. A panaszkodás régebbi keletű volt és ráadásul szerdán délután tudatták a tüdőbeteg férfiosztály 52 betegével, hogy a sültteket is megvonják. Erre már szerdán délután a betegek egy része érintetlenül hagyta az ebédjét, mert a szokottnál silányabb minőségű kapott, este pedig, amidőn vacsorára valamennyi beteg csupán rántott levest kapott, valamennyien érintetlenül hagyták az ételt. Tegnap reggel már az igazgatóság is mérlegelni kezdte az esetleges következményeket és ígéretet tett arra nézve, hogy az élelmiszert illetően a régi állapotokat visszaállítja. A betegek erre abbahagyták a sztrájkot, kifjelentették azonban, hogy abban az esetben, ha újból megkísérelnék az élelmiszer rosszabbítását, ugyanilyen fegyverhez fognak nyúlni.

Félmillió rablás. Kaposvárról jelentik nekünk, hogy az éjjel ismeretlen tettesek tolvajkulccsal behatoltak a marcali takarékpénztárba, ahol fölfeszítették a pénzeszekerényt és félmillió korona értékű pénzt és értékpapírokat vittek el. A gyanyu cigányokra irányul, akik tegnap a községen átutaztak.

Titokzatos öngyilkosság. A Kishid utcában levő Vadász-kürt-szállóban nagy riadalom volt tegnap este 7-kor. Az első volt tegnap este hét órakor. Az első emeleti 18. számú szobából revolver durranása hallatszott, félig nyitva volt az ajtó, világosság áradt ki a folyosóra, amikor a szolgálk fölrohantak a lépcsőkön. Mary Kasimir Furkó, egy huszonhét esztendőes szőke krakói asszony eszméletlenül ült egy karosszékben, vérző arccal. Csakhamar magához tért és akkor elmondta, hogy főbe akarta magát löni, de megcsuszott a kezében a fegyver. A szép szőke asszonyt, akit szerelmi tragédia kergetett a kétségbeesésbe, be szállították a sebészeti klinikára. Munkatársunk kúna járt ma délelőtt a betegnél, akitől orvosai azt a felvilágosítást adták, hogy állapota teljesen veszélytelen és néhány nap alatt teljesen meggyógyul.

Letartóztatott kerítő. A rendőrség ma délelőtt letartóztatta Ludasi Mária szerelemleányt. Mária ugyanis nem elégedett meg azzal, hogy maga áldozik a szerelem oltárán, hanem elcsábította Lichtenstein Julia 17 éves cipész munkásnőt is, hogy hagyja el a tisztas életet és menjen el szerelemkenyérre a lánypirágok közé. Mária bíne kiderült és miután az új büntető eljárás szigorúan bünteti a kerítést, a VII. kerületi kapitányság letartóztatta.

Hölak-Trencsénteplic. A hivatalos lap mai száma terjedelmes engedélyokiratot közöl a hölak-trencsénteplici helyiérdekű villamosvonatra vonatkozólag. Az új vonal engedélytulajdonosa Bleuer Ödön mérnök.

Humor. Két barát találkozik az utcán és élénk örömmel üdvözlök egymást.

— Nos — kérdi az egyik — vége a nászutazásnak? Hol töltöttétek a mézes heteket?

— Olaszországban — feleli a másik. — Most jövünk egyenesen az örök városból.

— És láttátok a pápát? Hoztatok áldást Krisztus földi helytartójától?

— Mi is bejöttünk a kegyes zarándokokkal, de áldást nem hoztunk magunkkal. Hát tudod, ugy esett a dolog, hogy én a pápa fogadósobájában felállított hívek közt sorban a harmadik voltam. Öszentsége megszólítással tüntetett ki bennünket. Az elsőből megkérdezte, hogy mi ide nemzetiségű? Ez azt felelte, hogy irlandi. Az irek — jegyezte meg a pápa, jó katolikusok és kegyesen odanyújtotta a kezén lévő pástorgyűrűt esőkre a mélyen hajlongóknak. A másodiktól ismét megkérdezte a szentséges atya, hogy milyen nemzet szülötte? Franciaország polgára vagyok — felelte a kérdező. A pápa jószágos, szép arca kissé elborult. A franciák legutóbb sok bánatot okoztak nekem — mondá és odanyújtá a francia hívőnek a lábát, hogy a papusát megcsókolja. Hát, barátom, mikor én ezt láttam, mielőtt sorra kerültem volna, a kihallgatás elől hátrassompolyogtam. Megijedtem ugyanis, hogy mit fog már most öszentsége nekem esőkre odanyújtani, ha meg tudja, hogy én magyar zsidó vagyok? ...

A csendörök áldozata. Aradról jelentik: Hajth Mihály földmives a glogováci erdőben vadászgatott tegnap este. Egyszerre észrevette, hogy a bokorban valami mozog. Mivel a sötétben azt hitte, hogy valami vad, rálőtt. A következő pillanatban kiderült, hogy a bokor mögött Góz István, Kovács János és Zsivits Mihály csendörök voltak. A golyó nem sebesítette meg őket. Amikor a földmives észrevette őket, félelmében futásnak eredt. A csendörök megállásra szólították, de hiába. Erre rálöttek s a szerencsétlen ember, aki nyolc gyermek apja, holtan esett össze. A vizsgálat megindult.

Feltűnést keltő Budapesten az országosan ismert Zélinger-féle készpénzrendszerű I-ső rangú ur szobó-termek zseniális működése. Smocing-öltöny mérték szerint 35 forint, fekete vagy utcai öltöny 30 forint, téllakabát 35 frt, prima munka, tiszta gyapjuszövetekből IV., belváros, Magyar-utca 3. sz. I. em., Kosuth Lajos-utca mellett.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET:

Magyar kir. Operaház: Tosca. Puccini 3 felv. operája. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti Színház: Urhatnám polgár. Molière 3 felvonásos vígjátéka. Kezdeté 7/8 órakor.

Vigszínház. Visszatérés Jeruzsálemből. Donnay 4 felv. színműve. Kezdeté 7/8 órakor.

Magyar Színház. A holnap. Hajó Sándor 3 felvonásos vígjátéka. Kezdeté 7/8 órakor.

Király-Színház: A dollárkirályné. Rubens 3 felv. nagy operettje. Kezdeté 7/8 órakor.

Urúlia-Színház: Hogyan mutatunk.

Bonbonniére Cabaret: Teljesen új mulató műsor.

Steinhardt mulató: Két bohózat. Sok magánzám.

Fővárosi Orfeum: Sylvester Schäffer vendégszereplése.

Nagy Endre Cabareta: Modern Színház. Medgyaszay Vilma fellépte.

Folles Caprice: Két bohózat. Rott S. fellépte.

TÖRVÉNYSZÉK:

§§ Erőszakos butorkereskedő. Varsa Pál építész butor vásárolt a múlt évben Nagy Zsigmond áruházában résztvevőre. Másnapra azonban Nagy Zsigmond megmondta a dolgot és azonnal küldte el munkáit a Varsa lakására, hogy ha nem fizeti ki Varsa Pál az egész vételárát, akkor hozzák vissza a butorokat. A munkások eleget tettek a parancsoknak, az ellenszegült háziakat egyszerűen félretették és elvitték a butorokat. A brutális munkások ellen Varsa magánlakértés és zsarolás címén fellejtést tett a bíróságnál, amely a Nagy Zsigmond embereit el is ítélte. A vádlottak egyike, Hollósi Péter megugrott, de ellopták. Fölötte ma úlnak törvényt.

§§ Iróember a vádlottak padján. Egy szerencsétlen letört iróember, K. Elemér fölött itélkezik ma délelőtt Makutz bíró elnökletével a törvénytörés. K. Elemér Sándor-utcai lakásán 400 korona házbéradóságra le voltak foglalva a butorok. A múlt év november 28-ra volt kifüszve az árverés, amelyet azonban nem lehetett megtartani, mert a nyomorgó író közben eladta a butorokat. A királyi ügyészség sikkasztás büntetéseért próbára fogta K. Elemért. A tárgyalás folyik.

Sport.

Football F. T. C.—Föv. T. C. Vas. a millénárius pályán kerül eldöntésre a fenti bajnoki mérkőzés. A fővárosiak az ősz folyamán kitűnő formát mutattak. Egy barátságos mérkőzés keretében sikerült az F. T. C.-ét, 2:1 arányban levernien. Ferencváros utolsó eredményei alapján nagyobb győzelmi eséllyel indul a küzdelembe. Föv. T. C. komoly védelme mindenestre nagyszerű munkát ad a F. T. C. kitűnő csatárainak. A mérkőzés negyed 3 órakor kezdődik, bírja Fehéry Akos (B. T. C.).

Magy. Testgy. Köre—B. A. K. 7/8 3 órakor tartja bajnoki mérkőzését az amerikai-uti pályán. A B. A. K.-nak nagy előnye, hogy saját pályáján játszik, dacára annak, nem hiszszük, hogy a múlt héten oly jó formát mutató testgyakorlókat győzelmiükben megakadályozhatják.

Hírek. A F. T. C. december 6-án az I. First Vienna F. C.-ot (Bécs) látja vendégül.

TÖZSDE.

A mai előzsdje változatlan külföldi hírekre gyöngén indult és a következő árfolyamok jegyeztettek:

Osztrák hitel	617.—
Magyar hitel	717½
Leszámitoló	466.—
Közfutó	578.—
Osztr. magy. államvasut	665.—

Kiadja: A „DÉLI ÚJSÁG” LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ajándékok:

ezüstből 2, aranyból 6, ékkövesek 80, ébresztőórák 4, zsebórák 6, ingaórák 14 koronától feljebb csakis jobb kivitelben beszerezhetők

Gáti és Szabó ékszerész és óraszobrászok
Bécsi-utca 9., az Erzsébet-tér mellett.

Nagyobb ezüsttárgyak és ékszerek gyári áron a'ul. Elkészít órát és ékszereket igen kis költséggel helyrehozhatnak, vagy becserelelhetnek. Tassék címűnket társzájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Rédei és Társa készlet-nagykereskedők
Központi iroda:
V., Béla-utca 4.

TELEFON 36-53.

Rum és likőr legfinomabb előállításához küld utasítást **ingyen** **WATTERICH A.**
Budapest, VII., Dohány-utca 5.

Pénzt butorra, zongorára, butor, zongorát, hintót, autómobil, kurrens-áru, varrógépet, kerékpárt, stb. feltűnő jutányosn beraktározunk.

Tasszik és Társa VI., Gyár-utca 21. Telefon szám 83-97. Már beraktározott tárgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk. Ügynökök és üzletajánlók magas jutalékban részesülnek.

KIRÁLY-kávéház

Erzsébet-körút 53.

Esténként
36-ik RACZ LACZI
és jeles zenekarának hangversenye.
Minden délután katonazené.

Látta-e már nappal?

a Lukács Kecskeméti-u. 7.
sz. alatti kalap-
és nyaksendő-njdoságok ki-
rakatalt?

Ha nem, nézze meg!

Öt egy valódi angol kemény nyulsőr-kalap 5 és
7 korona, egy valódi olasz puba kalap 4 kor.

A veszedelmes ponyvairodalom
ellensúlyozására készült a

Detektív krónika

SZERESZTI - FRÖHLICH JÁNOS - ÁRA 12 fill.

Ára 12 fill. minden dohánytösdében.

Legjobb és
legszebb

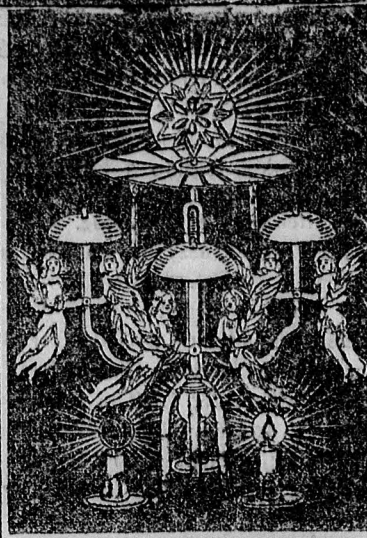
CZIPŐK

BENCZE ÉS
TÁRSA-nál

BUDAPEST,
IV., Váci - utca 2.

A KOBRAK-czipők
egyedüli elárusi-
tója a Belvárosban

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.

Karácsonyfára való dísz

angyal-harang

ára **1** korona.

Minden karácsonyi-csúszon könnyen megcserél-
hető. Gyertyatartókkal, 8 archaranggal, bronz-
sott 6 angyallal és leterítőtűvel, mely a meggyuj-
tott gyertyák által keletkező hőszégytől ómmagától
kőiben torog és közben skálában valóságos ég-
angyal hangokat cseng. Teljes magassága 30 cm
szeküldes vidékre bérmentve 1 korona 35 fillér
előzetes beküldése mellett.

Karácsonyi képes nagy
árjegyzék az összes létező árucikkekéről
kivánatra ingyen is bérmentve.

MÁRYARNON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítvaott
1847.

Brausweller János
Ca. és kir. kirárolagosa
Szegeden szab. chronometere és műőrák, órálakőja
és remontőre ingabőréknak
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Iavításek pontosan eszközöltenek.

Grammofontulajdonosok

LEMEZEIKET LEGELŐNYÖSEBBEN VÁLTOZTATHATJÁK
a Grammofonhanglemezek központi kicserélési telephél
Budapest, V. k., Dohány-utca 50. Prospektus és lemez-jegyzék
ingyen 10,000 új szene. cs ének-felvétel. Magyar, tót, cseh,
német, szerb, lengyel, horvát, román, ruthén, olasz, francia,
angol, orosz, török, arab, héber stb.

Elsőrendű hanglemezek 1 kor.-tól 4 kor.-ig kaphatók.
Külön osztály használt grammofonokból és lemezekből

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

Budapest kel. p. u. — Szolnok között közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.
Érvényes 1908 október hó 1-től.

Budapest kel. p. u.—Szolnok												Szolnok—Budapest kel. p. u.															
Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.						
1-II.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.	1-III.						
720	800	820	900	1220	200	200	240	510	705	825	915	920	ind. Budapest kel. p. u. érk.	410	500	545	605	720	750	800	1225	115	140	610	725	820	940
736	810	830	910	1230	210	210	250	520	715	835	925	930	Kőbánya felső p. u. A	420	490	535	595	710	740	820	1210			620	735	830	950
745	820	840	920	1240	220	220	260	530	725	845	935	940	Rákóczi-ut. nyaraló	430	500	545	605	720	750	800	1210			630	745	840	960
	830	850	930	1250			270	540	735	855	945	950	Eöcsér 7. sz. órház	440	510	555	615	730	760	810	1200			640	755	850	970
	840	860	940	1260			280	550	745	865	955	960	Maglód	450	520	565	625	740	770	820	1190	110	600	615	725	820	980
	850	870	950	1270			290	560	755	875	965	970	Gyömrő	460	530	575	635	750	780	830	1180			650	765	860	1000
	860	880	960	1280			300	570	765	885	975	980	Mende	470	540	585	645	760	790	840	1170			660	775	870	1010
	870	890	970	1290			310	580	775	895	985	990	Pusztaszentlászló 16. sz. órház	480	550	595	655	770	800	850	1160			670	785	880	1020
	880	900	980	1300			320	590	785	905	995	1000	Tápiószék-Tápiószék	490	560	605	665	780	810	860	1150	120	680	695	805	900	1030
	890	910	990	1310			330	600	795	915	1005	1010	Tápióság 22. sz. órház	500	570	615	675	790	820	870	1140			690	805	900	1040
	900	920	1000	1320			340	610	805	925	1015	1020	Tápiószék	510	580	625	685	800	830	880	1130	130	690	705	815	910	1050
	910	930	1010	1330			350	620	815	935	1025	1030	Szentmártonkő 21. sz. órház	520	590	635	695	810	840	890	1120	140	700	715	825	920	1060
	920	940	1020	1340			360	630	825	945	1035	1040	Nagykátá	530	600	645	705	820	850	900	1110	150	710	725	835	930	1070
	930	950	1030	1350			370	640	835	955	1045	1050	Farmos 36. sz. órház	540	610	655	715	830	860	910	1100	160	720	735	845	940	1080
	940	960	1040	1360			380	650	845	965	1055	1060	Tápiószék	550	620	665	725	840	870	920	1090	170	730	745	855	950	1090
	950	970	1050	1370			390	660	855	975	1065	1070	Tápiógyörgye	560	630	675	735	850	880	930	1080	180	740	755	865	960	1100
	960	980	1060	1380			400	670	865	985	1075	1080	Pokoltanya 45. sz. órház	570	640	685	745	860	890	940	1070	190	750	765	875	970	1110
	970	990	1070	1390			410	680	875	995	1085	1090	Ujszász	580	650	695	755	870	900	950	1060	200	760	775	885	980	1120
	980	1000	1080	1400			420	690	885	1005	1095	1100	ind. Ujszász	590	660	705	765	880	910	960	1050	210	770	785	895	990	1130
	990	1010	1090	1410			430	700	895	1015	1105	1110	Zagyvarókas 21. sz. órház	600	670	715	775	890	920	970	1040	220	780	795	905	1000	1140
	1000	1020	1100	1420			440	710	905	1025	1115	1120	Abony-ut 37. sz. órház	610	680	725	785	900	930	980	1030	230	790	805	915	1010	1150
	1010	1030	1110	1430			450	720	915	1035	1125	1130	érk. Szolnok	620	690	735	795	910	940	990	1020	240	800	815	925	1020	1160
	1020	1040	1120	1440			460	730	925	1045	1135	1140		630	700	745	805	920	950	1000	1010	250	810	825	935	1030	1170
	1030	1050	1130	1450			470	740	935	1055	1145	1150		640	710	755	815	930	960	1010	1000	260	820	835	945	1040	1180
	1040	1060	1140	1460			480	750	945	1065	1155	1160		650	720	765	825	940	970	1020	990	270	830	845	955	1050	1190
	1050	1070	1150	1470			490	760	955	1075	1165	1170		660	730	775	835	950	980	1030	1000	280	840	855	965	1060	1200
	1060	1080	1160	1480			500	770	965	1085	1175	1180		670	740	785	845	960	990	1040	1010	290	850	865	975	1070	1210
	1070	1090	1170	1490			510	780	975	1095	1185	1190		680	750	795	855	970	1000	1050	1020	300	860	875	985	1080	1220
	1080	1100	1180	1500			520	790	985	1105	1195	1200		690	760	805	865	980	1010	1060	1030	310	870	885	995	1090	1230
	1090	1110	1190	1510			530	800	995	1115	1205	1210		700	770	815	875	990	1020	1070	1040	320	880	895	1005	1100	1240
	1100	1120	1200	1520			540	810	1005	1125	1215	1220		710	780	825	885	1000	1030	1080	1050	330	890	905	1015	1110	1250
	1110	1130	1210	1530			550	820	1015	1135	1225	1230		720	790	835	895	1010	1040	1090	1060	340	900	915	1025	1120	1260
	1120	1140	1220	1540			560	830	1025	1145	1235	1240		730	800	845	905	1020	1050	1100	1070	350	910	925	1035	1130	1270
	1130	1150	1230	1550			570	840	1035	1155	1245	1250		740	810	855	915	1030	1060	1110	1080	360	920	935	1045	1140	1280
	1140	1160	1240	1560			580	850	1045	1165	1255	1260		750	820	865	925	1040	1070	1120	1090	370	930	945	1055	1150	1290
	1150	1170	1250	1570			590	860	1055	1175	1265	1270		760	830	875	935	1050	1080	1130	1100	380	940	955	1065	1160	1300
	1160	1180	1260	1580			600	870	1065	1185	1275	1280		770	840	885	945	1060	1090	1140	1110	390	950	965	1075	1170	1310
	1170	1190	1270	1590			610	880	1075	1195	1285	1290		780	850	895	955	1070	1100	1150	1120	400	960	975	1085	1180	1320
	1180	1200	1280	1600			620	890	1085	1205	1295	1300		790	860	905	965	1080	1110	1160	1130	410	970	985	1095	1190	1330
	1190	1210	1290	1610			630	900	1095	1215	1305	1310		800	870	915	975	1090	1120	1170	1140	420	980	995	1105	1200	1340
	1200	1220	1300	1620			640	910	1105	1225	1315	1320		810	880	925	985	1100	1130	1180	1150	430	990	1005	1115	1210	1350
	1210	1230	1310	1630			650	920	1115	1235	1325	1330		820	890	935	995	1110	1140	1190	1160	440	1000	1015	1125	1220	1360
	1220	1240	1320	1640																							